

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Колумбо број 6.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

»Народ« излази свакога дана по поднос.

Штампарија се налази у улици Колумбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

НЕМАЧКА КУЛТУРА

Не треба много философског и истраживачког духа, који би имао да ствари развије, расветли и прецизира, па да човек буде начисто да су Немци варварски народ, са грубим инстинктима и суровим атавизмом. На сваком кораку се намеће читав скуп факата, идеја, доказа, који сами собом говоре без икаквих коментара.

А кад изнесете документа и констатације тих факата, Немци ће одрицати са оном безочношћу коју уносе у сваку своју лаж. Или, још боље, признаће све односно готово све. Оклањајући се на своје милитарце и на своје философе, они ће тврдити како их свет није разумео. Ако они воде рат са методичком и смишљеном суровошћу као што им се пребације из неразумевања, то је зато да ускоре крај рата, да га потопе у крв, да омогуће племенитој Немачкој те да свету дарује мир што пре.

Прави узрок овог варварства је у самој природи и у карактеру немачког народа. Та је природа од увек крвожедна и подмукла, а карактер пакостан и зао. Чисто спољашна материјална цивилизација која је створила Немачкој богатство и благостање, донела је охолост и прохтеве. Али како је далеко ова материјална цивилизација од духовне и моралне цивилизације, која је једина права ци-

визација и која облигорођава човека. Чак и Немци морају осетити данас да човек нема зашто да буде баш тако много горд на цивилизацију, коју представља грубост и крв; и запазити разлику између те цивилизације и оне која се сама познаје по отмености инстинкта и по лепоти идеала.

У целом свету, нико данас више не сумња да немачко варварство постоји у истини. Рат је отворио очи и онима који су држали да је то заблуда. У свима завоејеваним крајевима Немци су оставили најодвратније трагове. Поручене вароши, пољена села, горење чак и саме земље, да би остала и после рата зашто дуже време неплодна и пуста — све то показује да су Немци дивљачки и систематски рушили све што им до руку дође. Мржња и освета те тобожње супериорне расе дигнуте су на степен националне врлине и духовног разонођења, због чега су убијани старци и жене и деца, тучене отворене вароши, рушење најскупоценији културни споменици и на све стране сејана пустош и смрт.

На страну фразеологија, али је заиста са много права речено да немачки менталитет, идеологија, душа и карактер представљају човечанству враћање ка дивљаштву.

ЗВЕЗДИЦЕ

Сећате ли се приче, како је овај учитељ, желећи да спречи да га не пократи ђаци, већ што извео ствар, и ђацима, који о томе нису ни знали, објавио да су му ораси на тавану.

Зар није симпатично видети да таквих домишљана има и данас данашњи?

Гаргантуја.

БОГ И ВИЉЕМ II

Виљем II држао је у Хамбургу говор, који је и у самој Немачкој због својих средњовековних назора и због свог сувише ратовног карактера изазвао право препашћење, тако, да је влада нашла за сходно, да покуша, да зава- рара бар иностранство у погледу право- значаја кајзеровог гвора.

Издато је с тога наређење Волфвој агенцији да из текста, који се шаље у неутралне земље, буду избачени они изрази, који су страни за најмахнитије.

Упоредујући текст објављен у немачким листовима са телеграмом Волфове агенције, упућеним на пример листовима немачке Швајцарске, утврђено је, да у Волфовом издању нема ових реченица гвора:

»Наш добри Бог намењује одлучно још нешто нашем немачком народу. За то му је и послао ово искушење. И сваки од вас, који озбиљно и бистро мисли, признаће ми да је ово било потребно...

...Ко год је пратио историју, може опазити, да је наш добри Бог, смржећи се народима једним за другим, покушао, да изведе свет на добар пут. Народи

нису успели... Долази затим његово тврђење, да је немачки народ баш онај, који мора остварити планове »нашег доброг Бога,« и да суседни народи премира морају признати победу немачког оружја.

Волфова агенција није доставила у иностранство кајзерско тумачење о овом миру; а које гласи:

»...Такав мир, који је неопходан за велику будућност немачког царства, и који ће утицати на ток светске историје. Треба да нас моћне небеске силе помажу у овом извршењу.«

СМРЗАВАЈУ СЕ

У последње време Бугари трпе страховите муке на положајима. Код њих нема дрва ни за земунце ни за огрев, те их просто сатире мењава и мраз, као нека врста Божије казне. Сметови их натерају да беже из ровова, а смрзавање од силне студени постаје из дана у дан све чешће. Сви њихови бегунци само о томе говоре, и веле да су те муке постале готово неиздржљиве.

СТРАНЦИ О НАМА

Приказујући књигу г. Огиста Боп, бившег француског посланика на нашем двору: »За српском владом«, лист »Журнал де Деба« каже:

»Г. Боп приказује чермерне дане српског излажења из земље, повлачење српске владе од Ниша до Крфа, кроз планине и међаву. Тај пут, који преставља је-

дно дугачко мучеништво, белешкио је из дана у дан писац, који је имао то витешко уживање да подели искушења са најхрабријим међу свима народима.«

ЗА ЧОВЕЧНОСТ

Међународни Одбор Црвеног Крста у Женеви упутио је свима зараћеним странама један апел против свакодневних гажења најсвечанијих конвенција и свих уговора закључених у тежњи да умање ратне страхе.

Наглашујући да је напредак науке у баллистици, аеронаутици и хемији само повећао гровоте које рат доноси, апел подиже нарочито глас против употребе загушљивих и отровних гасова, као и против тежња да се ово варварско средство што више усаврши.

У Хагу је регулисано, да се не сме употребљавати »отров и отровно оружје«, као и »оружје, пројектили и материје које би проузроковале сувишно зло«, а у ову категорију забрањених средстава несумњиво иду загушљиви и отровни гасови.

У осталом — вели апел — то је већ познато давно. Али оно што хоћемо да изјавимо, то је то: да ће најтежа одговорност пред човечанством пасти на онога који буде гледао да ова средства направи још свирепијим. А та ће одговорност бити тим тежа, што и сами противници оваквог начина борбе, наставши се лице у лице са непријатељем који употребљава оваква средства, морају и мимо своје воље да га имитирају, ако неће да буду у немоћнијем положају. Ривали у борби морају на тај начин бити и ривали у про-

наласцима, јер би иначе неактивност једне стране могла за њу бити фатална.

Немци су се осетили дубоко погођени овим апелом, и ако је он упућен свима зараћеним странама. Они су протествовали против њега, називајући га агитацијом за Савезнике, због чега је Међународни Одбор Црвеног Крста објавио велики деманти, наглашавајући да он констатује само истину, и да се у име својих идеала бори против нечовечности, а сваки нека прими на себе колико му по делима припада одговорности.

УЧЕШЋЕ ЈАПАНА

Лондон. — Један јапански извештај саопштава, да Јапан, интервенишући у Сибиру, нема никаквих завојевачких намера, већ му је једини циљ да чува мир на крајњем Истоку. Извештај констатује, да Јапан није никада тежио за територијалним увећањем.

У БЕЛГИЈИ

Женева. — Озбиљни се догађаји одигравају у Белгији. Покрет против сепаратистичких немачких маневара развија се све јаче и јаче.

Белгијски посланици и сенатори, који живе у окупираним крајевима, држали су састанак 1 фебруара, са кога су упутили немачком канцелару протест против политичке независности Фландрије, коју је прокламовао тако звани фландријски савет 20 јануара о. год.

7. фебруара, апелациони суд у Бриселу, на својој пленарној седници и једногласно наредио је, да се, сходно чл. 104. и 109. бел-

Ф Е Љ Т О Н

Преспер Мериме:

ФЕДЕРИГО

— Нека буде тако, рече Исусе Христове.

При тим речима апостол Петар рече своје суседу гурајући га песницом што је јаче могао:

— Несрећни грешниче, зар се не бојиш пакла, који те чека за твоја невалала дела? Ишти од учитеља да ти даде место у своје светом рају. Још има ш времена.

— То ми ништа не треба, одговори Федерико, измичући се од апостола.

Тада Господ запита:

— Коју трећу милост хоћеш?

— Молим, одговори Федерико, да сваки који седне на клупу, што се налази испред мог огњишта, не-

може устати с ње, док ја то не хтеднем.

Господ испуни и ту жељу као и две пред њоме, и удали се са својим ученицима.

Још док последњи апостол није изашао из куће, Федерико, желећи да се увери у моћ карата, позва свога закупца и седоше да играју ломбер. Очас је добио прву партију, тако исто другу и трећу. Уверивши се у своју моћ, он крете у град и одседе у лепој гостионици, у којој заузео најлепше одељење. Глас о његовом доласку одмах се рашчуо, и дође му читава гомила старих другова, који су некад с њиме приређивали весеља.

— Ми смо мислили да си се изгубио на свагда, викао је дон Ђузепе. Причали су да си постао богомолац.

— И казали су истину, одговори Федерико.

— Код кога си ђавола пробавао три године, кад те никако нисмо могли видети, нестрпљиво га питаху други.

— Ја сам се молио, драга моја браћо, одговори Федерико гласом побољног човека, а ево мог часловца, додаде он, извлачећи из чепа карте, које је пажљиво чувао.

Тај одговор изазва општи смеј и сваки посебице помисли, да је Федерико поправио своју ствар у туђим крајевима на рачун играча, који су били мање вешти од тих у чијој се средини сада налази и који су горели од нестрпље-

ња да му, и по други пут, узму све на картама. Неки су хтели да га одмах одуку за карташки ево, али Федерико их замоли да и гру одгоде до у вече и позва цело друштво у салу, где је по његовом наређењу био спреман нарочито обед, који је одмах био уништен.

Обед је био веселији него вечера са апостолима. Истина, пила се само малвазија и лакрима, али они који су се веселили, сем једнога, нису никад пили лепше вино.

Још пре доласка гостију Федерико је спремио карте исто онакве као што је већ имао, да би могао у случају потребе да мења и губи једну од три четири игре, те да на тај начин разбије код играча сваку сумњу. Једне карте метну у десни, а друге у леви џеп.

Свршивши с вечером, отмено друштво седе за зелени сто. Федерико пружи прво обичне карте и раздели своје новце на мале једнаке гомиле. Да би игра била интересантнија и да би пробао своју моћ, он одигра две прве партије без помоћи чаробних карата и обе изгуби, али прикри гнев. Тада нареди да се донесе вино, и у међувремену, док су срећни играчи пили за своје прошле и будуће успехе, кривети се једним тренутком, те сакри обичне карте и замени их са чаробним.

Кад поче трећа игра, Федерико, не обраћајући никакву пажњу на своје карте, био је у могућности да пази на остале играче и запази да они играју непоштено. То откриће причини му велико задовољство. Он је сад могао са мирном

савешћу да испразни кесе својих противника. Они су га, дакле, прошли пут упропастили својим непоштењем, а не помоћу среће и вештине. Он је сада имао ласкавије мишљење о својој моћи, мишљење, које су потврђивали његови пређашњи успеси. Поштовање самога себе (јер зашта се оно не лепи), уверење у скорашњу одмазду и уверење у срећу сво три осећања, која су слатка човечјем срцу. Федерико их је сва три осећао одједном, али размишљајући о својој пређашњој срећи, он се сети и оних дванаест племенитих младића, на чији се рачун некада обогатио и стечавши уверење да су ти млади људи, или једини поштени играчи са којима је играо, он се први пут показа за победу, коју је имао у игри с њима.

(Наставиће се)

гиског кривичног закона, оптуже чланови фландријског савета због комплота, који иде за тим да промени форму владавине.

Према овој паредби јани тужилац ухапсио је колотова сепаратистичког покрета Така и Бориса. Али су немачке власти одмах интервенисале и пустиле их у слободу.

Затим су немачке власти заплениле и однеле досије истраге, коју је водио белгијски суд.

Немци су затим 9 фебруара ухапсили председника апелационог суда и два председника парламента и сву тројицу упутили у Немачку да их тамо интернирају.

Услед овога генерални прокуратор сазвао је касациони суд да донесе одлуку о оваквом поступку, а судови у знак протеста одлучили су да не воде судске расправе.

У Бриселу и по целој

земљи све класе друштва устале су против сепаратистичког покрета. Свауда где су се имале да одрже јавне манифестације, војска их је растерала.

ШАРЛ ИМБЕР

Париз. — У оптужби против сенатора Шарл Имбера изненадно је измењена квалификација дела.

Шарл Имбер био је оптужен због трговања са непријатељем. Сада је пак оптужен да је био у договору са непријатељем.

Према овој последњој квалификацији Шарл Имберу ће судити ратни суд место грађанског.

Услед тога париски војни гувернер затражио је од Сената одобрење да може тужити Имбера војном суду.

РЕВОЛУЦИЈА И МИЛИТАРИЗАМ

Париз. — Према депеша Агенције Вестник манифест народних комесара, упућен руском народу, гласи овако.

Ми смо Немачкој предложили примирје и изјавили смо да смо готови да примимо њене услове. Али Немачка је одбила да прими наше предлоге.

Очевидно немачки циљ јесте да укине владу Совјета.

Наша је дужност да јој пресечемо пут, колико се може. И ми морамо радити тако да немачки генерали у пракци увиде да влада Совјета постоји не само у Петрограду, већ и у целој земљи, и с ове и с оне стране Урала, на северу и на југу.

Ако су Немци рачунали да начине триумфалну војничку шетњу до Петрограда, они су се жалосно преварили.

Да би уклонили владу Совјета, Немци би требали да окупирају целу Русију. А јесу ли они то у стању. Та би се авантура свршила несрећом по њих и изавада би револуцију у Немачкој.

Мирноћа и хладнокрвност су нам преко потребни. Први неред и паника прошли су.

Нека кукавица начине места људима од храброг срца, који ће се одавуда дићи за одбрану социјалистичке отаџбине.

Немачки империјалисти неће мир са револуционарним Совјетима. Они ће видети, да Револуција уме да се брани.

Наш отпор биће енергичан, упоран.

Снага којом непријатељ располаже није огромна. Окупација Ревала и Пскова нема ону важност, коју јој непријатељ приписује.

У сваком случају немачки милитаристички пројекти неће се остварити. Руска Револуција ће се одупрети и изаћи ће победнички из овог последњег покушења.

Лондон. — Варош Смолин почела је организовање одељења за одбрану. Ова одељења, са једним чланом Извршног Одбора послата су у правцу Пскова са блиндираним аутомобилима.

Из Москве јављају да је око шест хиљада људи револуционарних трупа послато у правцу Белегије. Стварање нових одељења врши се и даље.

Револуционарне трупе су заузеле Новочеркск.

Париз. — Посланик Хазе из социјалистичке мањине изјавио је у говору у Рајхстагу, поводом немачког продирања у Русију:

»После нашег ултиматума Русијине може више бити речи о општем миру. Одговорност за ову нову ситуацију пада на нас. У осталом ми смо принуђени да кажемо да смо ми играчка Лудендорфа и зато морамо да протествујемо против надирања у Русију.»

Кр., 19. фебруара. — Његово Краљевско Височанство Наследник Регент Александар стигао је на Кр. у 17 часова.

Чланови Краљевске Владе и адмирал Гоше дочекали су Га у Сант Каранти. Народна Скупштина, дипломатско тело, српски и савезнички команданти дочекали су Га на Кр. у Француске, италијанске, грчке и српске трупе одале су војне почасте Његовом Краљевском Височанству.

АЛБЕРТ ТОМА

Париз. — »Матен« доноси како је Алберт Тома изјавио његовом дописнику: »У тренутку, када Енглеца и Америка организују и припремају преду-

зимање пропаганде у непријатељским земљама, социјалисти су свесни тога, да они могу користити у извођењу тога плана. Или ће немачки социјалисти признати сада да су поједи савезничких социјалиста тачни и оправдани, и онда ће немачки империјализам морати да попусти и уступа пред демократским идејама, или ће немачке социјалисте одбити их, и онда ће савезничке демократије бити на чисту са тим, да је потребно предузимање највећих и крајњих напора за уништење немачког империјализма и за задобивање победе над заведеним противничким народима.«

НЕМИЛОСРДАН БОЈКОТ

Париз. — Јављају из Њујорка: Народна Трговачка Комора Сједињених Држава, после референдума, којем су присуствовале све трговачке коморе Уније, изгласала је огромном већином гласова, 1214 против 154, значајну резолуцију, у којој се прети Немачкој, да ће се повести против ње после рата немилосрдан економски бојкот, ако она настави своју политичко-милитаристичку агресивну политику.

Дневне Вести

СОЛУН-АТИНА

Између Солуна и Атине грчка влада је утврдила ред вожње за експресни воз. Воз полази из Атине понедељником, средом и петком у 1 сат по подне. Из Солуна ће воз полазити уторником, четвртком и суботом у 2 сата по подне и стиже у Атину сутра дан у 11 сати пре подне.

У АТИНИ

Енглески посланик у Атини Лорд Гранвилл приредио је јуче ручак у част грчког краља Александра. На ручку су били: министар спољних послова Политис, посланици савезничких држава са својим војним и маринским аташеима као и официри британске мисије.

У петак ће такав ручак приредити француски посланик.

НОВЧАНЕ ПОШИЛЈКЕ ЗА КРАЈЕВЕ ПОД БУГАРИМА

Нишка агентура Бугарске Народне Банке позива лица да подигну новац, рачунајући суме у левима, који је на њихову адресу упућен.

Јулијана Свет. Борђевића 626. — Зорка Хари-Поповић 291-20, Даринка Милсави Николића, у кући Васе Свицарковића 244-80, Роксана Лазара Лазовића 260-10, Тодор Аранђеловић касир фабрике стак. 284-40 Никола Велесовић, учитељ 300-40, Урош Грабовац, по-

штански чиновник 316-69, Љубица Живка Мијатовића, за Николу Лазаревића чинов. клас. дутрије 180—, Тодор Анђеловић, касир фабрике стакла 180—, Катарица Тодоровић, уч. 180— Даринка Боже Михаиловића чин. министар. 260-43, Стева Миковић, трг., за Даринку Михаиловић, Пауновић мајор 390-72, Ангелина Ст. Поповић, чиновник 390-72, Зорка, жена Алексе Беловића, учитеља 309-40, Јулијус Минх, индустријалац за породицу Саве Мил., свештеника 237-90.

(Наставиће се)

ПРИЗНАНИЦЕ ИЗ СРБИЈЕ

Обавештајни Биро Српског Црвеног Крста у Солуну добио је нову партију оригиналних признаница из Србије, за следеће улагаче. Умољавају се г.г. улагачи да изводе обратита се овом биро-у лично или писмено, како би им се оригиналне признанице послале; дужни су назначити коме су новац слали као и место где. Нарочито се улагачи умољавају да при јављању своје адресе ставе читко и јасно исписан свој потпис, број поште и име лица коме су новац слали. По свима писменим тражењима овај биро одмах шаље признанице, а за оне чије признанице још нису прispеле биро ће послати на означену адресу кад исте буду дошле.

Т.

Табаконић Спира, Талијан Крста, Танић Стеван, Теофиловић Света, Терзић Вуксан, Тешић Мил., Тешић Спасоје (2), Тодоровић Др. Коста, Тодоровић Лазар, Тодоровић Р. Рад, Тодоровић Тодор, Томић Живан, Тошић Боривоје, Тошић Жив., Тудовић Андра, Трпковић Милан, Трифуновић Д. Бор., Трифуновић Филип.

Ђ.

Ђеловић Јован, Ђирић Вигомир, Ђирић Мил., Ђирковић Милош, Ђирковић Тома.

У.

Урошевић Христифор.

Ф.

Феликс Јарослав, Филиповић Милић.

Ц.

Ценић Милош, Цветић Тодор, Цветковић Жика, Цвијовић Миладин.

Ч.

Чобановић Коста, Чабрић Миленко, Чацевић Бориса, Чобановић Коста, Чолић Милорад, Чоловић Милан.

Ш.

Шајковић Јованка, Шарбајић Љубисав, Шикопарија Јов., Шљеровић Глигорије, Шондић Алекса, Шохајевић Др. Свет., Шошић Аранђел.

САОПШТЕЊА

Јаков Ђирић, опанчар из Наталинца, обућарска чета п. бр. XX, тражи стрица Манојла Ђирића, бившег седлара Шумад, артилер. пука, о коме од Драча ништа не зна.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Северно од Шмен де Дам и источно од Курси Французи су са успехом извршили испад у немачке ровове и довели око 20 заробљеника. На десној обали Мезе, у пределу Кориер и шуме Ле Шом особито јака артилеријска борба. У шуми Ле Шом Немци су извршили јутрос један напад али без успеха. Други непријатељски покушај у шуми Шевалије претрпео је потпун пораз и том приликом Французи су добили заробљеника.

У Лорену немачки напад на американске ровове одбијен је.

У Вогезима непријатељ је узалудно поку-

шавао на више тачака да дође до француских ровова.

Од 23 сата. — У току дана врло јака артилеријска борба на десној обали Мезе, нарочито у шуми де Фос.

Штаб Источне Војске саопштава: артилеријски двобој на више тачака фронта.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Дуж Пјаве наша артилеријска ватра уфуткала је непријатељске батерије источно од Корнаделе и код Сан Дона.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Палестина. — Од 16 до 18 фебруара било је неколико сукоба између коњичких патрола источно и северно од Јерихона.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Рим. — Краљевим указом наменован је за сенатора краљевинешег штаба врховне команде талијанске војске генерал Армандо Диас.

Рим. — Шеф маринског штаба саопштава да је 14 фебруара ноћу једна ескадрила хидроплана бомбардовала Пуљ, бацивши два тона експлозива на арсенал и друге војничке установе. Сви су се апарати вратили неповређени, упркос жестоке непријатељске ватре. Наши су авијатичари опазили велике пожаре, који су се видели на 50 километара од непријатељске обале.

Петроград. — Револуционарне су трупе заузеле Новочеркск.

Париз. — Јављају из Мадрида, да на молбу краља Алфонза кабинет Гарџа Грнето остаје на влади. Министар марине поднео је оставку, услед понашања Немаца у сумаранском рату и услед пасивног држања шпанске владе.

РИМ. — У Бечу сматрају, да су неусвојивирумунски услови. Листови предвиђају чињеницу, да Румунија неће ни по коју цену потписати један нечестан мир.

Мадрид. — Нова шпанска скупштина броји 150 посланика пријатеља Споразума.

Лондон. — Јављају »Тајмс« из Токиа, да се јапанска штампа на широко бави евентуалном интервенцијом Јапана у Русији и једнодушно констатује потребу да Јапан упути трупе у Сибир, да штити савезничке интересе.

ПАРИЗ. — »Тан« пише: Сједињене државе схватиле су хитност и оправданост јапанске интервенције у Сибиру и из-

јавиле, да се потпуно солидарисху у том погледу са гледиштем осталих Савезника.

Париз. — Неколико чланова трансилванијског комитета предало је Клемансо-у једну књигу са детаљним описом румунске трагедије.

Клемансо им захвалио изјавивши, да ће он радити на успостављању пређашњих румунских граница.

Лондон. — Министар финансија Новог Зеланда изјавио је, да је питање острва Пацифика, питање првога реда и да се мора спречити на сваки начин враћање ових острва Немачкој.

ПАРИЗ. — »Пти Журнал« сматра, да је одлазак дипломата Споразума из Петрограда потврђује предстојећу интервенцију Јапана у Сибиру.

ДЕПЕШЕ „НАРОДА“

Атина. — Син шефа штаба американске војске поручник Марш погинуо је услед пада са аероплана.

Лондон. — Из Цириха јављају, да је умро у Бечу принц Мирко син краља Николе.

Атина. — Грчка је влада телеграфски питала у Хелсингфорс, да ли се грчки посланик у Петрограду налази у Финској.

Атина. — Министар пољопривреде Михалакопулос отпутовао је јуче за Париз.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 7—10

»Народ« прима огласе по умереној цени.